DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Aktivt Rovdyrvern

Deres ref	Vår ref	Dato
	22/2880-	18. august 2022

Avgjørelse av klage på vedtak om betinget skadefellingstillatelse på ulv i region 8 i 2022-2023

Klima- og miljødepartementet viser til klage 22. juni 2022 fra Aktivt Rovdyrvern over rovviltnemnda i region 8 sitt vedtak 31. mai 2022 om kvote for betinget skadefelling av ulv i 2022-2023.

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 8 sitt vedtak om kvote for betinget skadefellingstillatelse for ulv i 2022-2023 på 3 dyr. Den vedtatte kvoten vil ikke true bestandens overlevelse og er ikke til hinder for å nå det nasjonale bestandsmålet neste år. Departementet mener det ut fra føringene i rovviltpolitikken ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta kvote for betinget skadefelling. Departementet viser til at konkrete vurderinger av vilkårene for skadefelling skal gjøres av statsforvalteren i hver enkelt situasjon som måtte oppstå og før vedtak om å gi skadefellingstillatelse fattes. Det må også vurderes hvorvidt det er fare for at genetisk viktig streifulv rammes. Klagen er dermed ikke tatt til følge

Saksgang

Rovviltnemnda i region 8 vedtok 31. mai 2022 kvote for betinget skadefelling av ulv for 2022-2023. Aktiv Rovdyrvern påklagde vedtaket 22. juni 2022. Rovviltnemnda behandlet klagen 28. juni 2022 og opprettholdt sitt tidligere vedtak. Miljødirektoratet ga sin faglige tilråding 1. juli 2022.

Klagers anførsler

Klager mener en tolkning av lovteksten slik at det ikke skal være fast bestand av ulv i regionen er feil. De trekker frem at ulv i regionene 7 og 8 som regel vil være streifulver fra øst, som følgelig kan bidra med viktig genetikk og slik sett være ekstra betydningsfulle å

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Avdeling	Saksbehandler
Postboks 8013 Dep 0030 Oslo postmottak@kld.dep.no	Kongens gate 20 www.kld.dep.no	22 24 90 90 Org.nr. 972 417 882	Naturforvaltningsavdelingen	Torkel Ramberg 22 24 58 50

ivareta. Bestandsmålet for ulv er satt for hele landet, selv om det ikke er eget bestandsmål for regionene 8 og 7. De mener bestandsmålet er satt alt for lavt til å kunne ivareta en levedyktig stamme av ulv i Norge, og at bestandsmålet dessuten ikke var å betrakte som et minstemål. En forvaltning som hindrer forekomst av enhver ulv i området er ikke i tråd med våre internasjonale forpliktelser om ivaretakelse av truede og rødlistede arter.

Rovviltnemndas vurdering
Rovviltnemnda viser i sitt vedtak til gjeldende regelverk for å vedta kvote for betinget skadefelling av ulv. Nemnda legger til grunn at det ikke skal være fast bestand av ulv i regionen. Nemnda viser til at betinget skadefelling innebærer at det kan iverksettes felling av bestemte individer for å avhjelpe en akutt skadesituasjon som kan oppstå, ikke en regulering av bestandsstørrelsen. Høst/vinter 2018 ble det felt to ulver ved skadefelling i Finnmark. Januar 2019 ble det gitt skadefellingstillatelse på én ulv i Pasvik, men som ikke ble felt. Sommeren 2019 ble det dokumentert én ulv i Troms som det ikke ble gitt fellingstillatelse på. Rovviltnemnda vedtok en kvote for betinget skadefelling på 3 ulv.

Miljødirektoratets faglige tilråding
Miljødirektoratet har i sin faglige tilråding gitt en oversikt over vedtak om kvoter for betinget skadefelling av ulv gjeldende for perioden 1. juni 2022 til 15. februar 2023, totalt 29 ulver. Videre har de redegjort for bestandssituasjonen for ulv i Skandinavia for årene 1998/99-2021/2022, samt oversikt over kjent avgang av ulv i perioden 1. juni 2021 til 31. mai 2022, totalt 39 ulv, hvorav 18 innenfor ulvesonen. Det er videre redegjort for genetikk og innavl, samt innvandringstakt. Miljødirektoratet sier i sin konklusjon følgende:

> *«Miljødirektoratet vurderer at en eventuell avgang av 29 ulv i områdene der kvotene er gitt, ikke vil være til hinder for å kunne nå det nasjonale bestandsmålet for ulv i Norge etter neste yngling. Uttaket vil heller ikke true den Skandinaviske ulvebestandens overlevelse. Det er viktig å sikre overlevelsen til individer som kan bidra med verdifull genetikk ved en eventuell innvandring til den sørskandinaviske bestanden. Dette er en faktor statsforvalterne bør vektlegge når skadefelling av ulv vurderes iverksatt. Miljødirektoratet ser det som lite sannsynlig at de betingende kvotene vil bli fylt i alle regionene, ettersom flere regioner med lav forekomst av ulv har satt relativt høye kvoter.»*

Klima- og miljødepartementets vurdering
Saken behandles etter naturmangfoldloven (nml.) §§ 18 og 77 og rovviltforskriften § 7, jf. § 8. Departementet legger, i henhold til nml. § 7, prinsippene i nml. §§ 8-10 og 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 anses ikke som relevant i denne saken fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i skjønnsvurderingen. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter nml. § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i

rovviltforskriften §§ 1, 3, 4 og 6 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er videre fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. Det er et bestandsmål på 4-6 årlige ynglinger av ulv hvorav 3 skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge for region 4 (Østfold, Akershus og Oslo) og 5 (Hedmark). Det er ikke fastsatt bestandsmål for ulv i region 8.

I denne saken foreligger det tilstrekkelig kunnskap og føre-var-prinsippet i nml. § 9 får mindre betydning. Departementet anser også at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, og at kravet i nml. § 8 dermed er oppfylt.

Vurdering av vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse
Det er et vilkår om felling at uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vilkåret om at uttaket "ikke truer bestandens overlevelse" knytter seg til den sør-skandinaviske ulvebestanden. Dette følger av lovens forarbeider, jf. Ot.prp. nr.52 (2008- 2009) s. 130 2. spalte, annet hele avsnitt, der det heter: "I de tilfeller hele bestander av en art befinner seg i Norge er Norge fullt ut forpliktet til å sikre denne bestandens overlevelse. Dette stiller seg imidlertid annerledes der en bestand befinner seg både i Norge og i ett eller flere andre land. I disse tilfellene skal ikke «bestandens overlevelse» vurderes bare ut fra de individer som befinner seg i Norge, men ut fra bestandens samlede utbredelse." Dette er lagt til grunn både i dom i Borgarting lagmannsrett avsagt 16. januar 2008 og i dom i Høyesterett avsagt 26. mars 2021.

Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som artene blir utsatt for. Utover enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom, skjer avgangen i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling. Miljøforvaltningen har dermed i stor grad oversikt over den samlede belastningen for de ulike rovviltartene.

Departementet vurderer det slik at et uttak på 3 ulver ved skadefelling i region 8 ikke vil true bestandens overlevelse, jf. naturmangfoldloven § 18 annet ledd.

Vurdering av muligheten for å nå bestandsmålet for regionen neste sesong
Bestandsmålet for ulv er 4-6 årlige ynglinger, hvorav 3 ynglinger skal være helnorske. Antall ynglinger i registreringsessongen 2021/2022 er på 8. Departementet viser til Miljødirektoratets faglige tilråding om at den kvoten som er satt for betingede skadefellingstillatelser ikke vil være til hinder for at målet for ulv nås neste år. Departementet legger direktoratets vurdering til grunn.

Vurdering av vilkåret om at uttaket må avverge skade
Nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)). Det følger av Høyesterettsavgjørelsen fra 2021 om lisensfelling av ulv (HR-2021-662-A) at «avverge» innebærer at fellingen kan skje som et forebyggende tiltak, jf. avsnitt 82. I lys av Bernkonvensjonen må det stilles visse minstekrav til skadens alvorlighet og omfang, jf. HR-2021-662-A samme avsnitt.

Departementet legger til grunn at det i 2022-2023 kan komme ulv inn i region 8, og at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b er oppfylt.

Når det gjelder iverksetting av skadefelling ved akutte skadesituasjoner, skal hvert enkelt tilfelle vurderes av statsforvalteren etter rovviltforskriften § 9. I tråd med rovviltforskriften § 9 skal statsforvalteren blant annet gjøre en nærmere vurdering av det enkelte områdets betydning som beitemark, skadenes omfang og utvikling, potensialet for fremtidige skader og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak. Kvoten er med andre ord ikke en gitt størrelse for hvor mange ulv som vil bli felt, men et handlingsrom dersom det oppstår skadesituasjoner som blir underlagt nærmere konkrete vurderinger av statsforvalteren i hvert enkelt tilfelle. Departementet mener at vilkåret om at uttak må avverge skade i nml. § 18 første ledd bokstav b ivaretas gjennom regelverket for fastsettelse av kvote og for behandling av enkeltsøknader om skadefelling.

Vurdering av vilkåret om at formålet ikke må kunne nås på en annen tilfredsstillende måte
Departementet skal også ta stilling til vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 annet ledd. I vurderingen av vilkåret vil prinsippet om geografisk differensiert forvaltning, som blant annet er konkretisert i rovviltforskriften §§ 1 og 4 og rovviltnemndas forvaltningsplan, veie tungt. Av rovviltforliket i 2011 framgår det at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Dette innebærer at beitenæringen skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal være lav terskel for å tillate uttak av rovdyr som gjør skade på beitedyr. I region 8 er det ikke mål om yngling av ulv, og departementet mener det ut fra føringene i rovviltpolitikken ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta kvote for betinget skadefelling. Departementet anser dermed vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte som oppfylt.

Departementet vil i denne sammenheng også understreke at dette vilkåret skal vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle der statsforvalterne behandler konkrete søknader om skadefelling i forbindelse med de skadesituasjoner som måtte oppstå. Det innebærer at selv om rovviltnemnda har vedtatt kvote for skadefelling kan utfallet av konkrete søknader om skadefelling være at det foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn felling i en konkret situasjon

Departementet har også, i vurderingen av kvotene for betinget skadefelling og om det finnes andre tilfredsstillende løsninger, lagt vekt på hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser i saken, jf. nml. § 14.

Konklusjon
Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 8 sitt vedtak om kvote for betinget skadefellingstillatelse for ulv i 2022-2023 på 3 dyr. Den vedtatte kvoten vil ikke true bestandens overlevelse og er ikke til hinder for å nå det nasjonale bestandsmålet neste år. Departementet mener det ut fra føringene i rovviltpolitikken ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta kvote for betinget skadefelling. Departementet viser til at konkrete vurderinger av vilkårene for skadefelling skal gjøres av statsforvalteren i hver enkelt situasjon som måtte oppstå og før vedtak om å gi skadefellingstillatelse fattes. Det må

også vurderes hvorvidt det er fare for at genetisk viktig streifulv rammes. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Torkel Ramberg
spesialrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 8
Statsforvalteren i Troms og Finnmark